

Årsplan 2013-2015 – Naturhistorisk Museum

INNLEDNING

Universitetsmuseene har levd i skyggen av universitetsutbyggingen i Norge. Etterslepet i bevilgninger har vært stort, og manglene ved museene ble dokumentert av Riksrevisjonen dokument nr. 3:10 (2007-2008), i NOU 2006:08 «Kunnskap for fellesskapet», og i stortingsmeldingen «Tingenes tale». Vi trenger store investeringer i nybygg, rehabiliteringer av gamle bygg, moderne magasiner, nye utstillinger og mer forskning ved alle universitetsmuseene i Norge.

Hovedmålene for NHM i de nærmeste årene er:

- starte byggingen av utstillingsveksthuset
- å rehabilitere de gamle museumsbygningene
- lage moderne utstillinger
- sikre samlingene i nye magasiner
- heve kvaliteten på forskningen

NHM er Norges Naturhistoriske museum og forvalter et omfattende prøvemateriale. Ved museet finnes rundt to tredjedeler av de ca. 10 millioner naturhistoriske prøver som til sammen finnes ved universitetsmuseene i Norge. Disse samlingene er en grunnleggende del av både vår natur- og kulturarv, og de utgjør en nasjonal og internasjonal databank for fortidens og nåtidens bio- og geodiversitet. Hvert objekt bærer med seg en mengde informasjon for nåværende og senere bruk. De er viktig kildemateriale til blant annet morfologiske og molekylærbiologiske analyser samt informasjon om utbredelse og naturhistorie. Samlingene er derfor ofte uerstattelige og et uvurderlig arkiv for fremtidig benyttelse. Mulighetene for å analysere gammelt DNA-materiale for å studere evolusjonsprosesser har på få år gitt samlingene en ny og uvurderlig verdi.

Undervisning og forskning innen systematikk er nødvendig for museene og norsk naturforvaltning. Men mens 90 % av all naturfagforskning foregikk ved museene for hundre år siden, er tallet i dag bare 5 til 10 %. Arbeidet er i gang for at museene skal bli i stand til å ta vare på viktig forskningsmateriale fra forskningsgrupper utenfor museene, men dette krever ekstra magasinplass og arbeid. Vi arbeider nå med en samarbeidsavtale med MNF fakultetet om lagring og registrering av deres prøvemateriale. Vi tenker ofte at samlinger er til for å ta vare på gammelt materialet, men det er også en betydelig ny tilvekst til samlingene. Bl.a. har forskere fra museet ledet et stort prosjekt på Svalbard som til nå har gravd fram til sammen 12 øglefossiler, samt en mengde annet prøvemateriale. Hvor skal vi gjøre av dette når vi ikke har magasin kapasitet?

Det var etter stortingsmeldingen Tingenes tale en tro på at magasinbygget som var en del av meldingen, skulle bygges innen en relativt nær framtid. Vi ser at bygget nå er tatt ut av KDs planer og at det kan ta mellom 10 og 20 år å få bygget realisert. Det betyr at verken samlingene eller utstillingene kan vente på et nytt bygg.

En mindre del av samlingene er nå flyttet til Økern i midlertidige lokaler (1000 kvadratmeter). UIO har nå undertegnet en kontrakt på ytterligere 3000 kvadratmeter i kjelleren på Økern for å dekke vårt behov for lager av det geologiske materialet i Brøggers hus. I tillegg trenger NHM 3000 kvadratmeter med lager, kontorer og laboratorier for å få et tilfredsstillende magasin for våre samlinger som i dag er i Colletts og Lieds hus. NHM har

bare registrert og digitalisert ca. en tredjedel av materialet. Dette skyldes for en stor del at vi verken har hatt lokaler til masseregistrering eller magasiner for lagring av materialet etter registreringen. Vi har nå fra og med 2013 fått en ekstrabevilgning på 3 millioner årlig i en 3-årsperiode for å starte massedigitaliseringen og en anbudsinnbydelse er nå under utarbeidelse.

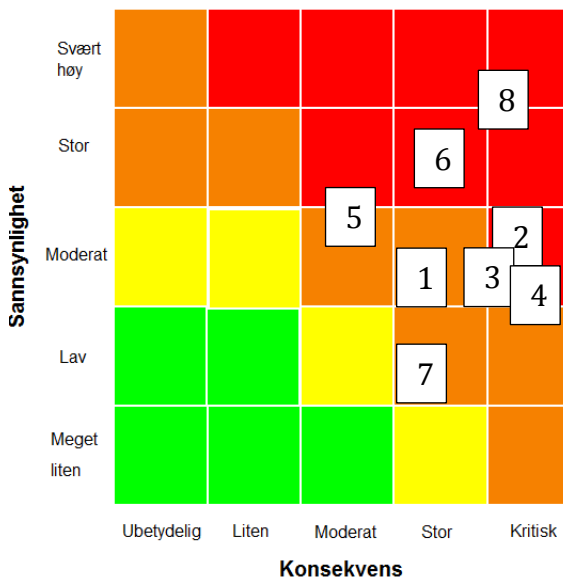
Til tross for manglende fornyelse ved viktige museer, har de norske universitetsmuseene til sammen ca. 1,2 millioner besøkende hvert år. Det er fortilende at vi ikke kan tilby bedre utstillinger, som ville ha skapt større interesse for blant annet naturfag, og som ville føre til enda flere museumsbesøk. Vi har mange gode fagfolk som makter å lage gode fortellinger ut av selv utdaterte og kjedelige utstillinger, men vi må ha et bedre tilbud til alle de besøkende som vil utforske utstillingene selv.

TA har nå gjennomført et skisseprosjekt og har nå startet forprosjekteringen av rehabiliteringen av Brøggers hus og dette arbeidet vil bli ferdig i løpet av våren 2013. NHM vil nå starte en fornyelse av utstillingene i Waldemar C. Brøgger hus (Geologisk Museum). Salene er foreslått fredet av KD og vi er nå i dialog med RA. Sannsynligvis må UiO ta vare på montre og interiør til et nytt bygg står ferdig. Arkitekt Kristin Jarmund har laget skisser for nye utstillingsrom i bygningene.

Veksthuset fikk ikke bevilgning i statsbudsjettet for 2013. Dette var skuffende fordi prosjektet er godt og det ligger 70 års søknadsarbeid bak forslaget. Dette åpner samtidig opp for bruk av høyteknologimaterialet i stedet for glass og nye energiløsninger.

Geofag- og biofagevalueringen er nå offentlige, og vi er forsinket i diskusjonen og utarbeidelsen av en forskningsplan basert på evalueringene. Vi har også startet en utredning om ansvaret for forskning og samlingsforvaltning på NHM. Vi håper at dette arbeidet vil bli ferdig våren 2013.

Oppsummert er museets hovedutfordring primært knyttet til mangel på egnede lokaler og tilfredsstillende magasinkapasitet. Det er betydelig risiko for at manglende fremdrift når det gjelder nybygg, nødvendig rehabilitering og utvidelse av magasinkapasitet vil medføre redusert måloppnåelse og gjøre det vanskelig for museet å realisere de overordnede ambisjonene i strategiplanen.

#	Risiko
1	Forankring av prioriteringer hos alle ansatte RISIKO for at ansatte ikke tar inn over seg STRATEGIPLANENS målsettinger og ledelsens forventninger i den sammenheng
2	Ledelse på alle nivå RISIKO for at LEDELSE ikke er forankret i nødvendig engasjement og kompetanse
3	Rekruttering av ansatte RISIKO for at vi ikke rekrutterer de beste
4	Utvikle ansatte Risiko for at vi ikke utvikler og beholder de beste
5	Evne til faglig prioritering RISIKO for at UiO/NHM ikke makter å gjennomføre nødvendige faglige prioriteringer for å nå målsetningen i strategien
6	Finansiering RISIKO for at UiO/NHM ikke makter å skape finansieringsgrunnlag for å gj.føre strategiplanen
7	Omdømme RISIKO for at UiO/NHM svekkes gjennom negativt omdømme
8	Tilfredsstillende lokaler RISIKO for at NHM ikke har egnede lokaler

Et grensesprengende universitet

Mål 1: Universitetet i Oslo skal fremme grensesprengende forskning, utdanning og formidling og være en etterspurt internasjonal samarbeidspartner.

Risikovurdering

Evalueringene av bio- og geofagene viser at NHM er nær eller under den kritiske masse i flere fagmiljøer og at enkeltforskere er helt avgjørende for den faglige utviklingen. Denne uheldige situasjon har delvis sitt utspring i flyttingen av forskere til Blindern i 1998 og nedgang i forskningsbevilgningene etterpå.

PRIORITERTE STRATEGIER

(Prioriterte strategier hentet fra UiOs årsplan og delmål fra NHMs strategi 2020)

Strategi 1.

Styrken i den faglige bredden skal utnyttes enda bedre gjennom tverrfaglig forskning og utdanning. Det skal utvikles gode finansieringsmekanismer for tverrfaglige aktiviteter og tidsavgrensede satsinger.

Delmål 1

Forskningen skal innrettes slik at NHMs ledende rolle som kunnskapsleverandør innen naturmangfold kan videreutvikles.

Tiltak

Ny organisering av forskningsvirksomheten.

Med utgangspunkt i NFRs bio- og geofagevalueringer (2011), samt resultatet av NHMs søknad om et senter for fremragende forskning (SFF) innen naturmangfoldforskning, vil NHM i 2013 gjennomføre organisasjonsmessige endringer av sin forskningsvirksomhet. Endringene har som hensikt å styrke forskningens kvalitet og kvantitet, og å etablere klarere organisatoriske og budsjettmessige linjer.

Frist for gjennomføring: I løpet av 2013.

Ansvar: Forskningssjef

Tiltak

Videreutvikling av faglige prioriteringer. Gjennomgang av faglige prioriteringer med sikte på videreutvikling.

Frist for gjennomføring: 31.12.2013

Ansvar: Forskningssjef

Delmål 2

Styrke forskningen innen naturmangfoldforskning med utgangspunkt i Nasjonalt senter for biosystematikk (NCB) og etablere nasjonalt ledende forskningsgrupper innen feltet.

Tiltak

- Videreutvikle forskerskolen (FORBIO) for å styrke forskerutdanningen innen biosystematikk og taksonomi.
- Etablere nye forskningsgrupper under det tidligere NCB.
- Styrke forskningen som er basert på "gammelt" DNA og DNA fra eldre samlingsmateriale, inkludert videreutvikling og økt bruk av "gammelt" DNA laboratorium.
- Delta i en utvikling av en internasjonal standard for molekylær identifisering av arter (DNA barcoding) med særskilt ansvar for arktisk biomangfold.
- Utarbeide strategiplaner for forskningsgruppene.
- Øke den forskningstekniske støtten til disse miljøene i samarbeid med SKF-seksjonen.

Frist for gjennomføring:

Nye forskningsgrupper etableres innen 1. 7. 2013. Forskningsstrategier for alle gruppene skal foreligge innen desember 2013. Ny budsjettmodell innføres fra 2014.

Milepæler for gjennomføring:

Forslag om ny inndeling i forskningsgrupper presenteres for styret innen 1.4. 2013.

Ansvar:

Seksjonsleder SFS

Seksjonsleder SFS, leder forskerskolen

aDNA: Seksjonsleder SFS, Seksjonsleder SKS

Barcoding: Seksjonsleder SFS.

Delmål 3

NHM tar sikte på å bli et nasjonalt tyngdepunkt for kunnskap om og analyse av sted- og tidfestet naturmangfoldinformasjon.

Tiltak

Videreutvikle forskningen knyttet til identifisering og modellering av naturmangfoldmønstre og naturtyper gjennom forskningsgruppen Geo-Ecology group (tidligere: Identifisering og modellering av naturmangfold - IMN)

- Utnytte og strukturere data fra samlingsdatabaser og andre stedfestede miljødatasett for forskning og forvaltning, bl.a. gjennom tettere integrering med den norske GBIF-noden ved NHM.
- Fasilitere praktisk bruk av forskningsresultatene og økologisk forståelse til ulike samfunnsgrupper, bl.a. gjennom direkte samarbeid med miljøforvaltningen.
- Aktivt å arbeide for økt deltakelse i internasjonalt forskersamarbeid innenfor fagområder gruppa dekker, inkludert bygging av nettverksrelasjoner.
- Videreutvikle undervisningen i modelleringsmetoder og starte utvikling av undervisningstilbud i naturmangfoldvariasjon og naturkartleggingsmetodikk.

Frist for gjennomføring: I løpet av 2013

Ansvar: Gruppeleder Geo-Ecology group

Delmål 4

NHM skal bli en spydspiss i arktisk paleontologisk forskning. NHM skal videreutvikle det eneste miljø av en viss størrelse innen paleontologisk forskning i Norge. Spesielt skal studier av virveldyr og virvelløse dyr fra mesozoikum i arktiske områder prioriteres, med hovedvekt på marine jura-avsetninger på Svalbard.

Tiltak:

- Utarbeide en strategiplan for utvikling av forskningsgruppen
- Styrke bemanningen av vitenskapelig og teknisk ansatte innen makropaleontologi
- Arbeide for opprettelse av et formidlingsprofessorat i makropaleontologi.

Frist for gjennomføring:

Ferdigstille strategiplan 1.4. 2013.

Arbeide for å øke antall studenter og stipendiater, søke eksterne prosjektmidler innen 1.12.2013.

Milepæler for gjennomføring:

Utlysning av ny stilling i makropaleontologi innen 1.4. 2013.

Ansvar: Seksjonsleder SFS, gruppeleder paleontologi.

Delmål 5

Forskningen innen geologi med utgangspunkt i museets samlinger skal gi en bred kompetanse som er attraktiv for industrien og andre brukere.

Tiltak

- Utarbeide en strategiplan for forskningsgruppen og etablere et omforent forskningsprogram
- Utnytte NHMs deltakelse i det nye SFF "Centre of Earth Evolution and Dynamics" til styrking av forskningsgruppen.
- Styrke bemanningen innen systematisk mineralogi/petrologi
- Videreutvikle NHMs laboratorium for karakterisering av mineraler for å understøtte styrkingen av forskningsinnsatsen i geologi.
- Styrke den forskningstekniske støtten til forskningsgruppen i samarbeid med SKF-seksjonen
- Delta i nasjonalt nettverk innen anvendt mineralogi

Frist for gjennomføring:

Strategiplan for forskningsgruppen innen mineralogi ferdig 1.4. 2013

Styrking av forskningsgruppen gjennom utlysning av en postdoc eller phd stilling innen 1.4. 2013.

Ansvar:

Seksjonsleder SFS, gruppeleder for mineralogi.

Delmål 6

Veiledningen og oppfølgingen av doktorgradsstipendiater skal sikre høy gjennomføringsgrad og god kvalitet på doktorgradsavhandlinger.

Tiltak

- Tettere progresjonsoppfølging av doktorgradsstipendiater.
- Sørge for at veiledningen holder god kvalitet.

Frist for gjennomføring:

Phd. utvalget viderefører opplegget med 3. og 5. semester rapportering våren 2013 og følger opp tilsvarende for studenter som er i andre faser av studieløpet innen 31.12. 2013

Ansvar:

Seksjonsleder SFS, leder phd.utvalget ved NHM

Delmål 7

Antall publiseringspoeng skal økes.

Tiltak

- Legge til rette for mer sammenhengende tid til forskning.
- Opprettholde småforskbevilgningen.
- Motivere medarbeiderne til strategisk publisering i anerkjente tidsskrifter.

Frist for gjennomføring: 31.12.2013

Ansvar: Seksjonsleder SFS

Delmål 8

Bidrags- og oppdragsforskningen skal videreutvikles over hele spekteret av relevante fagfelter innenfor NHMs kjernekompetanseområde.

Tiltak

- Den vitenskapelige staben skal stimuleres til større aktivitet for å innhente bidrags- og oppdragsprosjekter.
- Miljøer som over lang tid viser vilje og evne til å skaffe ekstern finansiering gjennom bidrags- og oppdragsforskningsmidler, styrkes med nye faste stillinger som forutsettes finansiert eksternt.
- Rutiner og ressurser til prosjektadministrasjon forbedres.

Frist for gjennomføring:

Bedring av rutiner for prosjektadministrasjon og regler for bruk av eksternt inntjente midler gjennomgås med Administrasjonen; frist 1.7.2013.

Øke volum på eksterne prosjekter; frist 31.12.2013.

Vurdering av etablering av nye eksternt finansierte stillinger; frist 31.12.2013.

Ansvar:

Seksjonsleder SFS i samarbeid med administrasjonen (prosjektcontroller).

Strategi 2.

Det internasjonale engasjementet skal bli større, blant annet gjennom økt deltakelse i selektive, strategiske partnerskap og Det europeiske forskningsområdet.

Delmål 9

Samlings- og forskningsvirksomheten ved NHM skal ha et internasjonalt nivå. Forskningsprosjekter skal om mulig skje i et samarbeid med attraktive internasjonale partnere. Samarbeidet med øvrige større naturhistoriske museer i Norden og Europa skal videreutvikles, bl.a. for å komme frem til felles standarder og prosedyrer for samlingsforvaltningen og for utvikling av felles prosjekter som kan finansieres internasjonalt (EU). Videre skal nettverksbyggingen føre til utvikling bilateralt samarbeid med sentrale europeiske naturhistoriske museer for å bidra til styrke kvaliteten og den internasjonale relevansen av museets forsknings-, forvaltnings- og formidlingsaktiviteter.

Tiltak

- NHM skal arbeide gjennom CETAF (Consortium of European Taxonomic Facilities), EBGC (European Botanical Garden Consortium) og andre fora for å bli deltaker i flere EU-prosjekter.
- Det pågående EU-prosjektet INSPIRE innen innovative metoder for undervisning knyttet til tap av biodiversitet, skal danne grunnlag for videre EU-finansiert aktivitet innen undervisning og formidling.
- NHM skal følge opp det nordisk-baltiske samarbeidet mellom naturhistoriske museer som er initiert gjennom prosjektmidler fra Nordisk ministerråd innen samlingsforvaltning og formidling, spesielt gjennom tettere samarbeid med Naturhistoriska Riksmuseet i Stockholm og Statens Naturhistoriske Museum i København.

Frist for gjennomføring: Løpende

Ansvar: Seksjonsleder SFS

Tiltak

Styrke den internasjonale dimensjonen av den norske GBIF-noden (Global Biodiversity Information Facility) ved NHM ved deltakelse i arbeidet med mobilisering av biodiversitetsdata bl.a. gjennom kopling mellom GBIF og The Intergovernmental Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES).

Frist for gjennomføring: Fortløpende aktivitet iht. søknadsfrister.

Ansvar: Seksjonsleder SFS

Tiltak

NHM støtter NUFU-samarbeidet (nasjonalt program for utvikling, forskning og utdanning) og søke aktuelle prosjekter i sør, spesielt mot de geografiske områder der museet har forskningsinteresser.

Frist for gjennomføring: Fortløpende aktivitet iht. søknadsfrister.

Ansvar: Seksjonsleder SFS

Delmål 10

En operativ samlingsplan skal gi prioriteringer for samlingsvirksomheten. NHMs samlinger skal sees i nasjonalt perspektiv, og NHM skal være en pådriver for drøfting av nasjonal oppgavefordeling innenfor naturhistorisk samlingsvirksomhet.

Tiltak

- Implementere oppdatert plan (2011) for forvaltning av samlingene, herunder plan for nyinnsamling, oppbygging av DNA/vevs-samlinger, digitalisering, sikring og bevaring av samlingene, og for *ex situ* bevaring av truede planter.
- NHM skal være pådriver for at det etableres en felles databaseløsning for universitetsmuseene.
- NHM skal være en aktiv pådriver for at MUSIT skal utvikle en digital naturhistorisk portalløsning for samlingsinformasjon, felles for alle landets naturhistoriske museer.
- NHM skal ta et spesielt ansvar for å forvalte navn på utenlandske taksa i Artsnavnebasen i nært samarbeid med Artsdatabanken.
- NMH skal spille en aktiv rolle i nordisk og internasjonalt samarbeid om samlingsforvaltning, inkludert delta i felles prosjekt-initiativer gjennom CETAF med mer.

Frist for gjennomføring:

Implementeringen av samlingsplanen startet i 2012 og skal videreføres i 2013.

Ansvar: Seksjonsleder SFS, seksjonsleder SKF

Delmål 11

Samlingene skal videreutvikles i henhold til en vedtatt og detaljert samlingsstrategi.

Tiltak

Opprette grupper for utarbeidelse av best practice manualer innen samlingsforvaltning

Milepæler for gjennomføring:

Entomologene og Karplantegruppa skal fullføre sine manualer i løpet av 2013, og alle andre grupper skal innen utgangen av 2013 ha startet arbeidet med Best practice manualer.

Frist for gjennomføring: 31.12.2014

Ansvar: Seksjonsleder SKF, Leder for REVITA-prosjektet

Tiltak

Arbeide videre for nye magasiner

- Utvidelse av magasinarealene på Økern med
- Slutføre overflyttingen av pattedyr og pattedyrtyper til Økern
- Flytting av geologisk materiale fra Brøggers hus til Økern

Frist for gjennomføring: 31.12.2013

Ansvar: Seksjonsleder SKF, Leder for REVITA-prosjektet

Tiltak

Digitalisering av samlingene

Milepæler for gjennomføring:

Generalherbariet for karplanter massedigitaliseres som pilotprosjekt 2013. Det utarbeides et anbud for prosjektet. Dette er igangsatt og målsettingen er at anbudet ferdigstilles i løpet av første del av 2013. Plan for den videre massedigitaliseringsprosess utarbeides i løpet av 2013.

Frist for gjennomføring: 31.12.2015

Ansvar: Seksjonsleder SKF, Leder for REVITA-prosjektet

Strategi 6

Universitetet i Oslo skal i større grad profilere seg gjennom universitetsmuseene.

Delmål 12

Botanisk hage skal tilby unike opplevelser i Norges hovedstad. Hagen skal være en levende genbank med samlinger til nytte for forskning og utdanning i plantesystematikk, nasjonalt og internasjonalt bevaringsarbeid og formidling av forskningsbasert kunnskap om det rike, men sårbare plantelivet i Norge og verden for øvrig.

Tiltak

Fortsette planleggingsarbeidet for det nye veksthuset og eksisterende utstillingsveksthus.

- Plan for utstillingene i det nye veksthuset videreutvikles i 2013 – 2014
- Lage anskaffelsesplan for store planter til nytt utstillingsveksthus.
- Utarbeide plan for oppgradering av de eksisterende veksthus samt nye rutiner for veksthusenes drift og innretning (inkl. karantenehus).

Frist for gjennomføring: 31.12.2014

Ansvar: Seksjonsleder for Botanisk hage

Tiltak

Botanisk hages gjerder markerer NHMs yttergrense, og det er derfor også viktig at hagen formidler dyreliv og geologi.

- Idédugnad etableres for utarbeiding av plan for formidling av dyreliv i hagen.
- Idédugnad etableres for utarbeiding av plan for formidling av geologi i hagen.

Frist for gjennomføring: 01.06.2013

Ansvar: Seksjonsleder for Botanisk hage

Tiltak

Lagerkapasiteten for driftsutstyr til forsøksavdeling og ved driftsbygningen bør evalueres og de gamle skur rives og alternative oppføres på en estetisk og funksjonell måte i samarbeid med Teknisk avdeling og Riksantikvaren.

Frist for gjennomføring: 31.12.13

Ansvar: Seksjonsleder for Botanisk hage

Delmål 13

Samlingene i Botanisk hage skal være oppdaterte med hensyn til dokumentasjon og kuratering, og det skal utarbeides planer for videreutvikling av eksisterende anlegg og samlinger.

Tiltak

Samtlige avdelinger i Botanisk hage evalueres med hensyn til behov for revitalisering, og det settes opp en prioritert liste/tidsplan:

- Handlingsplan. **Frist:** 01.06.13
- Utviklingsplan for Fjellhagen, sikring av eksisterende dam. **Frist:** 31.06.2013
- Skandinavisk rygg og ny dam etableres i Fjellhagen. Anlegget vil spille en viktig rolle i *ex situ* bevaring av norsk genmateriale. **Frist:** 01.10.2013
- Dufthagen rehabiliteres. **Frist:** 31.12.2014
- Opparbeide bekkeløpet (fra Andedammen og sørover). Tiltaket avventer planer for eventuell Vikinghage i nærområdet. **Frist:** 30.10.2014
- Klatreplantetunnelen utvides og klatreplantene kurteres. **Frist:** 31.12.2013
- Systematisk hage, endring av tilgang via stier i nord og vest. **Frist:** 30.10.13
- Plan for stiforløp for lufting av hunder. **Frist:** 31.12.13
- Etablering av en egen klimastasjon i hagen. **Frist:** 01.06.14

Ansvar: Seksjonsleder for Botanisk hage

Tiltak

Botanisk hage omfatter mer enn 1000 trær hvorav mange ikke er tilstrekkelig vurdert angående risiko for publikum og ansatte.

- Tilstandsrapport for alle trær. De mest risikobefengte trær felles, beskjæres eller sikres på annen måte. **Frist:** 01.06.13
- Plan for rehabilitering og utvikling, tilpasset formidlingen i arboretet. **Frist:** 31.12.13
- Plan for miljøvennlig drift og underbeplantning. **Frist:** 01.06.13

Ansvar: Seksjonsleder for Botanisk hage

Tiltak

Plan for Tøyen kulturpark med en eventuell geografisk inndeling. Samarbeid mellom Bymiljøetaten, Oslo kommune og NHM

Frist for gjennomføring: 31.12.2015

Delmål 14

NHM skal fortsatt ta aktivt del i *ex situ* bevaring av truede og sårbare karplanter i Norge gjennom etablering og drift av frøbank samt etablering av populasjoner av utvalgte arter for bevaring og reetablering i naturen.

Tiltak

Det utarbeides en plan for drift og bemanning av frøbank innen 2014:

- Innen 31.12.15 omfatter frøbanken 60% av norske rødlistede karplanter. **Frist:** 55% 31.12.13.
- Bevaringsarbeidet videreføres i samarbeid med øvrige botaniske hager i Norge, andre aktuelle fagmiljø og naturforvaltningsmiljøet i Norge.

- Arbeid med reetablering av truede plantearter fortsettes, men BGCIs målsetting om at de botaniske hagene skal ha 10% levende materiale på lager er ikke oppnådd. Frist: 10 plantearter 31.12.14

Ansvar: Seksjonsleder for Botanisk hage

Delmål 15

For å markere Botanisk hage/NHMs 200- årsjubileum må ett til flere anlegg stå klar til innvielse i mai/juni 2014.

Tiltak

- Plan for 12 benker som markerer hagens historie. Anbud utsendes og benkene oppsettes i løpet av 2014. Ansvar: UTAD i samarbeid med Botanisk hage. **Frist:** 31.12.13
- Skandinavisk rygg i Fjellhagen etableres og beplantes. **Frist:** 31.12.13.
- Barnevennlig anlegg med piletema etableres. **Frist:** 31.12.13.
- Festlig forskjønnelse. Planer utarbeides for portene og spesialbed. **Frist:** 31.12.13.
- Historisk bok ved Liv Borgen og Victoria-bok ved Charlotte Bjorå avtales med forlag. Ansvar UTAD. **Frist:** 31.12.13.
- Vikinghage. Sponsormidler sikres i 2013. Hagen designes og oppføres. Ansvar: Hagen/UTAD. **Frist:** 31.12.13
- Lys i Botanisk hage. Skisse for ferdselsbelysning og punktbelysning foreligger. Plan for ferdselsbelysning. Ansvar: TA. **Frist:** 31.12.13. Plan for punktbelysning. Ansvar: Botanisk hage. **Frist:** 31.12.13

Frist for gjennomføring: 01.06.2014

Ansvar: Jubileumskomiteen, Seksjonsleder for Botanisk hage, Seksjonsleder UTAD

Læringsuniversitetet

Mål 2: Universitetet i Oslo skal tilby forskningsbasert utdanning på linje med de fremste internasjonale læresteder.

Risikovurdering

Et av viktig utfordring er å få plass til undervisning i systematikk, og benytte samlingene mer i undervisningen. NHM kan lett bli satt på sidelinjen i utformingen av studieprogrammene.

PRIORITERTE STRATEGIER

(Prioriterte strategier hentet fra UiOs årsplan og delmål fra NHMs strategi 2020)

Strategi 7

Universitetet i Oslo skal tilby utdanninger som tiltrekker seg studenter som har forutsetninger for, og som engasjeres av studier ved et fremragende forskningsuniversitet. Studentene skal tilbys forskningsbasert undervisning som danner og utdanner, også på tvers av etablerte faggrenser.

Strategi 10

Forskerutdanningen skal videreutvikles og være fremtidsrettet. Den skal være internasjonalt attraktiv, og stipendiatene skal være integrert i aktive forskningsmiljøer.

Delmål 1

Styrke naturfagsutdanningen, hvor NHM skal ha tydeligere ansvar for undervisningen innenfor naturmangfoldområdet, deriblant biosystematikk, systematisk geologi og naturtypekunnskap. I 2011 deltok NHMs biologer i undervisningen ved Biologisk institutt med 2447 timer totalt. (Det foreligger ikke data fra Institutt for geofag.)

Tiltak

Kurstilbudet på alle nivåer skal utvikles i nær dialog med instituttene på Blindern. Hovedvekten skal legges på norsk naturmangfold (artskunnskap, systematikk, naturtyper og geologi).

Frist for gjennomføring: Løpende

Ansvar: Seksjonsleder SFS

Tiltak

Sørge for at NHM får overført fra MNF nødvendige ressurser til undervisningstiltak. Dialog med Institutt for biovitenskap og Institutt for geofag om samarbeid om undervisning.

Frist for gjennomføring: 31.06.13

Ansvar: Seksjonsleder SFS

Tiltak

Nasjonale doktorgradskurs skal utformes i samarbeid med andre institusjoner, eventuelt ved bruk av professor II-stillinger.

Frist for gjennomføring: Løpende

Ansvar: Seksjonsleder SFS

Tiltak

NHM skal utvikle undervisningstilbud, både rettet mot studenter på alle nivåer og etter- og videreutdanning (EVU), med hovedvekt på norsk naturmangfold (artskunnskap og biologisk systematikk, og mangfoldet av bergarter, mineraler og naturtyper).

Frist for gjennomføring: Løpende

Ansvar: Seksjonsleder SFS

Et samfunnsengasjert universitet

Mål 3: Universitetet i Oslo skal gjennom aktiv dialog og samarbeid bidra til at forskningsbasert kunnskap kommer til anvendelse for å løse det 21. århundrets store samfunnsutfordringer.

Risikovurdering

NHM stå overfor store utfordringer. Rehabiliteringen av de gamle bygningene og bygging av nye utstillinger krever mye midlertidig magasin og lagerplass og få de midlertidige løsningene på plass tidsnok er et risikomoment. Det foreligger et fredningsforslag for de gamle bygningene og deler av interiøret. Det må videreføres et samarbeid med Riksantikvaren.

PRIORITERTE STRATEGIER

(Prioriterte strategier hentet fra UiOs årsplan og delmål fra NHMs strategi 2020)

Strategi 13

Universitetet i Oslo skal dele kunnskapen og styrke dialogen med samfunnet. Forskningsbasert kunnskap skal komme til anvendelse gjennom et tettere samarbeid med institutter, offentlige og private virksomheter.

Strategi 16

UiO skal styrke innsatsen for å bidra til innovasjon og kunnskapsoverføring.

Tiltak

Følge opp den sentrale handlingsplanen for innovasjon og tydeliggjøre hva et utvidet innovasjonsbegrep innebærer for museet og hvordan dette skal inkluderes i forskning og formidlingsaktiviteter. Konkrete tiltak skal være igangsatt og det skal foreligge en plan for aktiviteter de kommende årene.

Frist for gjennomføring: 30.06.2013

Ansvar: Seksjonsleder SFS

Strategi 17

Universitetsmuseene skal utnyttes bedre, for å skape økt interesse for forskning og for universitetet.

Delmål 1

Bygging av nytt utstillingsveksthus og rehabilitering av de gamle veksthusene.

Tiltak

Plan for utstillingene i det nye veksthuset videreutvikles i 2013-2014, herunder;

- Utvikling av et formidlingskonsept. **Frist:** 31.12.2014
- Plan for anskaffelse av store planter (artsliste med oversikt over hvor/hvordan materialet skaffes). **Frist:** 31.12.2013
- Anskaffelse av planter og oppstart av dyrking i forsøksveksthusene gjennom hele perioden (forutsatt bevilgning).

Frist for gjennomføring: 31.12.15

Ansvar: Seksjonsleder for Botanisk Hage

Tiltak

Planlegging av omkringliggende areal samt forbindelsen til eksisterende hageanlegg skal skje parallelt med prosjekteringen av selve veksthuset, og Botanisk hage skal delta i dette arbeidet.

- Utarbeide plan i samarbeid med LARK (Grindaker).

Frist for gjennomføring: 31.12.15

Ansvar: Seksjonsleder for Botanisk Hage

Tiltak

Utarbeide plan for oppgradering av eksisterende veksthus. Klimaanlegget må være tidssvarende og kunne gi bedre klimakontroll, vanntrykkskontroll, avfuktning og energivennlig drift med mulighet for adgang til data via en server. Systemet skal samtidig inngå i en mulig stormvarselsrutine for Botanisk hage.

- Nye rutiner for veksthusenes drift og innretning (inkl. karantenehus). **Frist:** 31.12.13
- Oppgradere klimaanlegg fase 1 (forsøksveksthusene, Palmehuset, Victoriahuset). **Frist:** 01.07.13
- Stormvarselsprosedyre. **Frist:** 01.07.13
- Oppgradere klimaanlegg fase 2 (her vil også femmeren bli oppgradert med tilsvarende systemer) **Frist:** 31.12.13
- Sommerfuglutstilling i Victoriahuset: **Frist:** 01.06.13
- Kjøttetende planteutstilling i Victoriahuset: **Frist:** 01.06.13

Ansvar: Seksjonsleder for Botanisk Hage

Tiltak

Oppføring av nytt karantenehus til nytt naturinnsamlet materiale og til rensing av eksisterende materiale.

- Karantenebehovet må inkorporeres i Utstillingsplanen for det nye veksthuset og finansieres gjennom byggeprosjektet for dette. Det utarbeides en detaljert plan for dimensjon og krav til innredning.

Frist for gjennomføring: 31.12.14

Ansvar: Seksjonsleder for Botanisk Hage

Tiltak

De gamle, fredete veksthusene, Palmehuset og Victoriahuset, skal benyttes til planteutstillinger også etter at det nye utstillingsveksthuset står ferdig. Plan for endret bruk av veksthusene utarbeides innen 2014.

Milepæler for gjennomføring:

- Ferdigstille rehabilitering av Evolusjonsrommet, Palmehuset. Felles ansvar: UTAD/Hagen **Frist:** 31.12.13
- Skisse for endret bruk av veksthusene: **Frist:** 01.06.13
- Prosjektplan for endret bruk av veksthusene: **Frist:** 31.12.13

Frist for gjennomføring: 31.12.13

Ansvar: Seksjonsleder for Botanisk Hage

Delmål 2

Lage nye utstillinger som skal kombinere den museumsarven NHM forvalter med forskningsbaserte metoder i museumspedagogikk og moderne IT-løsninger slik at publikumstilstrømningen vil øke.

Tiltak

Lage nye utstillinger i Waldemar C Brøggers hus.

Milepæler for gjennomføring:

- Lage 6 innholdskonsepter for historier i Brøggers hus uavhengig av plassering og design. **Frist:** 01.04.13
- Utarbeide anbud/utlysning av konkurranse om utstillingsdesign. **Frist:** 01.10.13
- Valg av utstillingsarkitekt for 1 – 3 delutstillinger. **Frist:** 15.12.13

Frist for gjennomføring: 31.12.14

Ansvar: Seksjonsleder UTAD

Tiltak

Lage nye utstillinger i Roberts Collets hus.

Milepæler for gjennomføring:

- Starte planlegging av nye basisutstillinger i Collets hus. I løpet av 2013.
- Lage midlertidige utstillinger i ledige utstillingslokaler i Collets hus. **Frist:** 2013/2014

Frist for gjennomføring: 31.12.15

Ansvar: Seksjonsleder UTAD

Tiltak

Veksthusene: Supplere eksisterende utstilling i evolusjonsrommet med modeller, hyller etc. og lage/kjøpe modeller til Victoriavannliljeutstilling.

- Utstilling i Evolusjonsrommet. **Frist:** 01.05.13
- Victoriavannliljeutstilling. **Frist:** 01.10.13

Ansvar: Seksjonsleder UTAD

Tiltak

Lage utstilling i Lids hus

Milepæler for gjennomføring:

- Innrede vestibylen i Lids hus for utstillinger. **Frist:** 01.05.13

Frist for gjennomføring: 31.12.15

Ansvar: Seksjonsleder UTAD

Tiltak

Lage kakaoutstilling på Tøyen hovedgård.

Frist for gjennomføring: 01.11.13

Ansvar: Seksjonsleder UTAD

Tiltak

Oppgradere publikumsinformasjonen i Botanisk hage. Kjøpe informasjonstavler for plakatopheng eller digitale tavler for utebruk.

Frist for gjennomføring: 01.06.13

Ansvar: Seksjonsleder UTAD

Tiltak

Lage aktivitetsområde for barn ute.

Frist for gjennomføring: 15.10.13

Ansvar: Seksjonsleder UTAD, Seksjonsleder Botanisk hage

Delmål 3

NHM har et eget ansvar for å formidle naturmangfold til skolene og møte elevene.

Tiltak

Sikre bemanning av gode formidlere.

Frist: Fortløpende

Ansvar: Seksjonsleder UTAD

Delmål 4

Produsere vandreutstillinger.

Tiltak

Ha *Apejenta Ida* og andre aktuelle utstillinger vandrende fra 2013 til 2015.

Delta i planlegging av en felles vandreutstilling for universitetsmuseene.

Ansvar: Seksjonsleder UTAD

Delmål 5

NHM skal gi kurstilbud innen etter- og videreutdanning i biologi og geologi.

Tiltak

Gjennomføre EU-formidlingsprosjektet INQUIRE 2013 med kursing av lærere slik at lærerne selv blir inspirert til å undervise med utforskende arbeidsmetoder på skolene og i Botanisk hage.

Delmål 6

Utvikle butikkvirksomheten slik at den støtter opp om faglige målsettinger.

Tiltak

Opprette en sommerbutikk i Østfløyen av Tøyen hovedgård på kommersiell basis for sesongen 2013, der salg av hageprodukter og andre relevante produkter for naturhistorisk museum kombineres med faglige målsettinger.

Ansvar: Seksjonsleder UTAD, Leder av butikkvirksomheten

Delmål 7

Markere Botanisk hages og NHMs 200 års jubileum i 2014

Tiltak

Planlegge utstillinger, arrangementer og kommunikasjonen av disse for 2014.

Frist for gjennomføring: Fortløpende gjennom 2013

Ansvar: Jubileumskomiteen, Seksjonsleder BH, Seksjonsleder UTAD

Et handlekraftig universitet

Mål 4: Universitetet i Oslo skal forvalte sine samlede ressurser offensivt slik at de bidrar til å understøtte kjerneaktivitetene.

Risikovurdering

Det handlekraftige universitetet krever at verktøyene i økonomi og virksomhetsstyring må bli bedre. Hvis ikke verktøyene blir bedre, risikerer vi at styringen av ressursene til områder som er prioritert og heving av kvaliteten på støtten ikke blir optimal.

PRIORITERTE STRATEGIER

(Prioriterte strategier hentet fra UiOs årsplan og delmål fra NHMs strategi 2020)

Strategi 19

UiO skal sikre at grunnfinansiering og ekstern finansiering virker gjensidig forsterkende, gjennom fokus på total kostnadene og mer aktiv prioritering av områder for ekstern finansiering.

Strategi 20

For å kunne gi ansatte og studenter gode rammebetingelser og nødvendig utstyr skal alle enheter ha en god balanse mellom lønnskostnader og driftskostnader.

Delmål 1

NHM må styrke sin økonomi for å kunne realisere målene i planperioden. NHMs administrasjon skal legge til rette for at museets kjerneaktiviteter skal fungere optimalt og nå sine mål i planperioden.

Tiltak

- Oppfølging av IHR (Internt handlingsrom)
- Gjennomgang av administrative prosesser og rutiner
- Videreutvikling av økonomistyringen og intern rapportering
- Gjennomgang av plan og budsjettprosessen

Frist for gjennomføring: 01.07.13

Ansvar: Avdelingsdirektør for administrasjonen

Tiltak

Tilsette en prosjektcontroller som skal bistå i søknadsprosesser, budsjetter og oppfølging av prosjektøkonomien.

Frist for gjennomføring: 01.02.13

Ansvar: Avdelingsdirektør for administrasjonen

Strategi 23

Universitetet skal videreutvikle en effektiv og profesjonell forvaltning og administrasjon

Delmål 2

NHMs organisasjon, ledelse og forvaltning skal gi maksimal støtte til museets kjerneaktiviteter.

Tiltak

Administrasjonen skal styrke kompetansen og øke kapasiteten innen støtte til prosjektstyring og generell forskningsadministrasjon.

Frist for gjennomføring: 31.12.13

Ansvar: Avdelingsdirektør for administrasjonen

Tiltak

Gjennomgang av IKT struktur og infrastruktur. Utarbeide handlingsplan og investeringsplan.

Frist for gjennomføring: 01.07.13

Ansvar: Avdelingsdirektør for administrasjonen

Tiltak

Profesjonalisere lokal økonomifunksjon/innkjøpsorganisasjon og arbeidsprosesser.

Frist for gjennomføring: 31.12.13

Ansvar: Avdelingsdirektør for administrasjonen, Økonomileder

Tiltak

Profesjonalisere personal/HMS- og arkivforvaltning ved å styrke interne rutiner, øke kompetanse samt styrke informasjonsflyt både innad og utad.

- Innføre sjekklister for ulike arbeidsprosesser.
- Gjennomgå rutiner for å holde oversikt over nyansatte, midlertidige og ansatte i permisjon.
- Gjennomgå rutine for arkivering av tilsettingssaker, HMS saker, sykefravær og oppfølgingsplaner
- Temamøter om hms/personal/arkiv på leder- og seksjonsmøter
- Revidere nytilsattprogrammet – og vurdere kurs om NHM for nyansatte
- Legge planer for å ta imot nytilsatte og andre med behov for universell utforming.
- Kompetanseutvikling gjennom kurs og studier av lovverk.
Øke kunnskap om ansvarsfordeling mellom personal, vernelinje og tillitsvalgte (roller og plikter).
- God dialog med de tillitsvalgte i omstillingsprosesser.

Frist for gjennomføring: 31.12.13

Ansvar: Avdelingsdirektør for administrasjonen, Personalleder

Det gode universitetet

Mål 5: Universitetet i Oslo skal legge til rette for at studenter og ansatte skal realisere sitt potensial i et godt arbeids- og læringsmiljø

Risikovurdering

En god personalpolitikk forutsetter økonomisk balanse og handlingsfrihet. Oppdragsvirksomheten er sårbar fordi den på UiO ikke er integrert nok i budsjett og årsplaner.

PRIORITERTE STRATEGIER

(Prioriterte strategier hentet fra UiOs årsplan og delmål fra NHMs strategi 2020)

Strategi 25

Universitetet skal utvikle ledelsesfunksjonene med tydelige roller og ansvarsfordeling i alle deler av organisasjonen. Ansatte og studenter skal vite hvor beslutninger treffes og hvordan disse kan påvirkes gjennom medbestemmelse og universitets demokrati.

Strategi 26

Universitetet i Oslos personalpolitikk skal ivareta alle grupper ansatte og tilby gode muligheter for profesjonell og faglig utvikling.

Delmål 1

Personalpolitikken skal ivareta den enkelte medarbeiders kompetanse og utviklingsmuligheter innenfor rammen av museets overordnede mål.

Tiltak

NHM vil ved aktiv bruk av medarbeidersamtaler bedre de ansattes kompetanseutvikling og karriereløp.

Frist for gjennomføring: 31.12.13

Ansvar: Ledergruppen

Delmål 2

Organisasjonsstrukturen skal evalueres løpende gjennom strategiperioden

Tiltak

Arbeidet med organisatoriske justeringer i seksjonene gjennomføres. Det utvikles bemanningsplaner for alle seksjoner.

Frist for gjennomføring: 30.06.13

Ansvar: Ledergruppen, Personalleder

Tiltak

NHM vil fortsette satsingen på utvikling av lederkompetanse og arbeidet med lederutvikling fortsetter.

Frist for gjennomføring: 31.12.2013

Ansvar: Direktør

Delmål 3

NHM skal ha en HMS-virksomhet som gir et høyt sikkerhetsnivå og et trygt arbeidsmiljø.

Tiltak

Det skal gjennomføres regelmessige HMS-undersøkelser, og de årlige vernerunder skal følges opp.

Frist for gjennomføring: 31.12.13

Ansvar: Avdelingsdirektør for administrasjonen, HMS-koordinator

Strategi 28

Universitetet skal ha en aktiv rekrutteringspolitikk med internasjonalt fokus og en tydelig profil for likestilling mellom kvinner og menn.

Delmål 4

NHM skal øke andelen kvinnelige tilsatte i vitenskapelige stillinger.

Tiltak

- Utarbeide en handlingsplan for likestilling i løpet av 2013 som skal gjøres kjent og følges opp..
- Likestillingstiltak og støtteordninger som tilbys gjennom Universitetet skal utnyttes samtidig som egne tiltak utvikles og iverksettes.

Frist for gjennomføring: 31.12.13

Ansvar: Likestillingsutvalget, Avdelingsdirektør for administrasjonen, Personalleder

Resultatindikatorer med ambisjoner

Resultatindikatorer med ambisjoner	Resultat					Ambisjoner
	2007	2008	2009	2010	2011	2014
Nye studiepoeng per heltidsekvivalent						
Gj.snittlig gj.føringstid PhD						
Studentmobilitet - Andel utvekslingsstudenter						
Publikasjonspoeng pr vit. årsverk	1,25	1,15	1,08	0,89	0,69	1,3
EU-tildeling - volum	737	386	-	1382	582	2000
NFR-tildeling - volum	7107	4740	5492	8514	14641	14000

Link til resultater og definisjoner: <https://styringskart.uio.no>

Grunnlagsdata for resultatindikatorene

Grunnlagsdata for resultatindikatorene	Resultat					Ambisjoner
	2007	2008	2009	2010	2011	2014
Antall publikasjonspoeng	68,3	57,7	53,4	50,9	39,0	78,0
Antall vit.årsverk inkl. stipendiater	55	50	49	57	56	60
Antall utvekslingsstudenter						
Antall nye studiepoeng						
Antall heltidsekvivalenter (høsttall)						

For grunnlagsdata for oppnådde resultater 2007-2011 og ytterligere presisering av definisjoner for den enkelte enhet henvises det til Styringskartet:

<https://styringskart.uio.no>.